

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 6 pengő, félévre 3 pengő
Egyes szám ára 15 fillér
Külföldre egész évre 10 pengő.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 5. szám.

Görögország multjából.

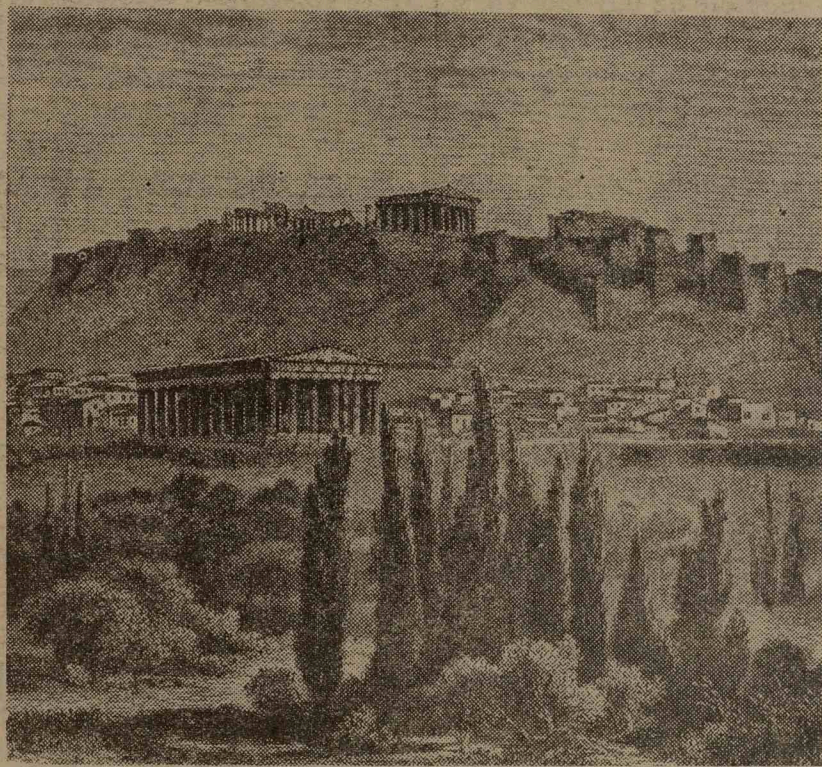
Az ókor legnevezetesebb két európai népe kétségtelenül a görög és a római. Azt lehet mondani, hogy a mai Európa egész műveltségének alapja ennek a két népnek a multjára épült. A görög, vagy ahogyan nevezni szokták, a hellén műveltség (Görögországot Hellásznak nevezték) megelőzte a rómat.

A görög nép élete és műveltsége azokban a gyönyörű mondákban tükröződik, melyek mai napig fent maradtak róla. A görög nép több istent imádó volt. Friss és eleven képzeletével, melyet mint pásztor-nép, a természet mély és állandó szemléletéből kapott, benépesítette a körülé lévő dolgokat. Külön istene volt a napnak, a holdnak, a békének, a háborúnak, a tengernek, folyóknak, a tulvilágnak. Mindent megszemélyesített s ezzel közelebb hozta magához. Ez a gazdag képzeletvilág, melyben élt, a görög népet az akkori vallási és állami életnek egészen különös fokára emelte.

Az ókori Görögországnak híres államférfiai, tudósai, bölcselői, költői, szónokai, építő és szobrászművészei voltak. Szólon, Archimédesz, Miltiádesz, Demoszthénész, Leonidász, Fidiász, Apellesz, Homérosz neveit máig ismeri a történelem, ismeri Spártát, melynek szigorú erkölceiből ma is példát vehetne Európa társadalma. Még ma, romjaiban is nagyszabású az athéni Akropolisz épülete, a görög építőművészet egyik legszebb alkotása. A görög nép hősi és állami élete belső és külső harcokban merült ki. Történelme folyamán élet-halál harcot vívott a perzsákkal, melynek hatalmas seregeit nem egyszer

verte meg győzelmes csatákban.

Mint minden nép, melyet a belső és külső harcok kimerítenek, a görög nép is megérte hanyatlását, s a tőle nem messzire lévő hatalmas szomszéd, Róma, feléje is kinyújtotta kezét. Róma, melynek etruszk- és latinból kialakult népe a legelső időkben megválasztotta királyok

Az athéni Akropolisz Theseus templomának romjaival.

alatt élte a görögökéhez hasonló pásztor-életét, később köztársasággá, majd császársággá alakult. Mint szívós és büszke katona-nemzet, hamar felismerte a rá váró történelmi szerepet, s államférfiainak és hadvezéreinek sikerült Rómát világhatalomra emelni és a római birodalmat világhatalommá tenni.

A római világbirodalomnak Görögország is kénytelen volt meghódolni és a görög nép a maga ősi, sajátos kultúrájának egész állományával a római, latin kultúra gazdagítását szolgálta. A hatás, melyet ez eredményezett, döntő befolyású volt. Róma egész vallásrendszerét, művelődését, részben politikai életének formáit is a görög szellemből kapta. Isteneit jóformán átkeresztelte és átformálta a görögökéből a maga kevésbé színes, inkább gyakorlati irányú képzeletvilága szerint, s bár ő maga egy egészen különálló, páratlanul tömör jogrendszer és hatalmas hadsereggel támogatott politikai irányt teremtett magának, művészeti és irodalmi tekintetben a görög szellemet csak utánozta, de felülmúlni nem tudta. A világhódító Rómában csak azt tekintették az akkori fogalmak szerinti művelt embernek, aki otthonos volt a görög műveltségben.

Mindezt annak a jellemzésére említettük meg, hogy rámutassunk a történelem különös, néha érthetetlen fordulataira, amikor közös kultúrából táplálkozó, ősi múlttal bíró népeket az új világ politikai kényszerűségei egymással ellentétbe állítanak és véres harcokba kergetnek. Mert Róma és Athén, Olaszország és Görögország e pillanatban harcban állanak egymással. Külön érdekek, külön érzelmek, külön vágyak és szándékok mind megannyi szakadékként meredeznek a két nép között, melyek közül az egyik új világbirodalmi hatalom kiépítésén dolgozik, a másik, gyöngesége miatt egy nagyobb, amazzal ellenséges hatalom védelmére bízta magát.

Ez a nagyobb ellenséges hatalom Anglia. Ez a világhatalmát kétségbeesett szívóssággal védelmező birodalom lángba szeretné borítani a Balkánt, ezt az évszázadok óta különben is veszedelmes tűzfészket, hogy a

vele szemben diadalmasan harcoló tengelyhatalmak terét, mely a Balkánon lévő államok békéjét akarja, zürzavar keltésével keresztülhúzza. Anglia bizonyos hadászati pontokat már korábban elfoglalt a görög területeken Görögország belecgyezésével. Olaszország ezt a tengelyhatalmak elleni magatartásnak vette. Nem kétséges, hogy kettőjük háborújában a friss lendületű, erős Itália győz. Ez azonban a háború meghosszabbítását jelenti, melynek a tengelyhatalmak győzelmével végződő mielőbbi befejezését valamennyien szívből kívánjuk. Viszont a mai, politikai meglepetésekhez szokott világban azt sem tartjuk lehetetlennek, hogy a kis Görögország nem engedi magát a megszorult Angliától végromlásba ugratni, s nem késik érdekeit úgy irányítani, hogy azok ne álljanak ellentétben az Európát új, fejlődésképes alapokra fektető tengelyhatalmak terveivel. (—dr.)

A román jogi képesítés hatálya.

Tudvalevő, hogy a román jogszabályok szerint a legújabb időkig az ügyvédi gyakorlat folytatásának nem volt feltétele az ügyvédi vagy azzal egyenlő értékű más vizsgának letétele. Ezzel szemben a magyar jogszabályok szerint az ügyvédi kamarák az ügyvédek névjegyzékébe csak azokat jegyezhetik be, akik az egységes birói és ügyvédi vizsgát, illetőleg az e vizsga rendszeresítése előtt fennálló birói, illetőleg ügyvédi vizsgát letették. A két jogszabály különbözősége folytán élénken foglalkoztatja a visszacsatolt területen ügyvédi vizsga nélküli működő ügyvédek az a kérdés, vajjon működésüket tovább folytathatják-e a polgári igazgatás megkezdése után is.

Mint teljesen beavatott helyről értesülünk, a magyar kormány a szerzett jogokat érinteni nem kívánja és a kérdést olyan értelemben óhajja szabályozni, hogy akik valamely román ügyvédi kamarába, mint ügyvédek be voltak jegyezve, azok minden további vizsga nélkül bejegyezhetők legyenek a magyar ügyvédi kamarákba, természetesen csak akkor, ha az ügyvédség folytatásához szükséges egyéb követelményeknek (magyar állampolgárság, nagykorúság stb.) megfelelnek. Sőt a kormány a román jogszabályokon túlmenően lehetővé kívánja tenni az említett ügyvédek egy részének ítélőbiróvá, illetőleg kir. ügyésszé kinevezését is. Az ilyen kinevezésekhez csupán azt fogja megkívánni, hogy a kinevezettek legalább

nyolc évi ügyvédi gyakorlatot folytattak legyen, egyébként azonban az egységes birói és ügyvédi vizsgának letételét sem előzetesen, sem utólag nem kívánja meg tőlük. Bizonyos gyakorlat megkívánása az igazságszolgáltatás színvonalának biztosítása érdekében elkerülhetetlen, egyébként is a bíróvá, illetve ügyésszé való kinevezésnél nyolc évi ügyvédi gyakorlatot rendszerint az ország egyéb területén is fel kell mutatni annak az ügyvédnek, aki ilyen kinevezésért folyamodik, jóllehet ezeknek az ügyvédeknek van képesítő vizsgájuk.

Természetesen az ügyvédi vizsga hiánya a katonai közigazgatás ideje alatt sem lehet akadály a katonai közigazgatási hatóság ügyvédi gyakorlatra engedélyt adjon.

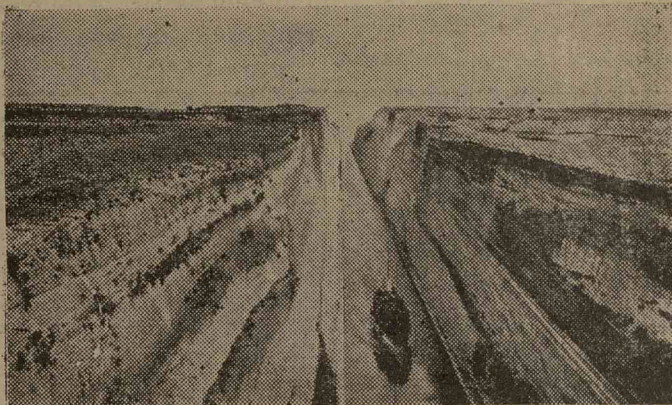
Hasonlóképpen a kormány lehetővé kívánja tenni, hogy azok a jogot végző személyek, akiknek jogtudori oklevelük nincsen, hanem az egyetemi jogi tanulmányok elvégzését tanúsító oklevelük (licenta) van, a bírósági fogalmazói karba kinevezhetők, illetőleg az ügyvédjelöltek névjegyzékébe bejegyezhetők legyenek. Az ilyenek utólag szerezhetik meg a magyar jogszabályoknak megfelelő képesítést.

A magunk részéről is örömmel vesszük tudomásul a kormánynak ezt a méltányos elhatározását, amely nyilván meg fogja nyugtatni az érdekelteket is.

Képek Görögországból.

Az olasz-görög viszály az érdeklődés előterébe helyezte Görögországot. Két érdekes képet mutatunk be Görögországból. Az első kép a thesszaliai hegyvidék egyik kőtorát, másik képünk a Korinthusi csatornát ábrázolja. Peloponézosz félszigetét Közép-Görögországgal ugyanis

egy hat kilométer széles földszoros köti össze. Ennek az átágásával létesítették a földszorostól elnevezett Korinthusi csatornát. A csatornán keresztül nagyon megrövidül az út a Jón- és az Egei-tenger között.

Szeretetadomány a japán katonáknak.

Az európai háborúval egyidejűleg a Távo'keleten is folyik a háború. A japánok hősiességének árán igyekeznek, hogy a japán nép jövőjének biztosítását szolgáló terü-

leteket megkaphassák. A japán katonák távol hazájuktól barcolnak a japán nemzet jövőjéért. A japán nép mindent megtesz, hogy katonái jól érezzék magukat. Állandóan érkeznek a szeretetadományok Japánból az arcvonalon küzdő csapatokhoz. Képünkön japán katonát mutatunk be, amint a hazáról érkezett szeretetadományokat veszi át.

Végre biztonságban.

Gazdag angol gyermekeket szállító hajó fedélzetén ujjongva üdvözlnek a németektől való állandó rettegéstől való megszabadulást jelentő amerikai partokat és a new-yorki kikötő bejáratánál álló Szabadság szobrot.

Külföld

Jugoszlávia megőrzi semlegességét.

Jugoszláv vezető körök kijelentették, hogy Jugoszlávia továbbra is arra törekszik, hogy a Balkán békéjét tiszteletben tartsa és semlegességét megőrizze. Jugoszláviában egyébként az a felfogás, hogy Jugoszlávia annál is inkább meg kell, hogy tartsa semlegességét, mert mind Olaszországgal, mind Görögországgal eddig barátságos viszonyt tartott fenn.

A haifai petróleumfinomító pusztulása. Olasz repülők a haifai petróleumfinomító ellen támadást intéztek. A finomítót a bombák teljesen elpusztították. Az üzem a háboru egész tartamára megbénult. Hír szerint az olaszok a mooszuli petróleummezőn is sok kárt okoztak.

Olasz segítség a spanyol árvizkárosultaknak. Közöltük lapunkban, hogy Spanyolországban nagy árvizek pusztítottak. A spanyolországi olasz nagykövet megjelent a spanyol külügyminisztériumban és nagyobb összeget nyújtott át az árvizkárosultak javára, mint Mussolini ajándékát.

Szerződés a romániai németek hazatelepítésére. Közöltük lapunkban, hogy Dobrudzsából és Délbukovinából hazájukba telepítik a németeket. Az erre vonatkozó szerződést Antonescu tábornok, a román állam vezetője aláírta.

Télies időjárás Európában. Európa több részéről havazásokat és télies időjárást jelentenek. Jugoszláviában nagy hóviharak voltak. Zágrábban havas jégeső hullott. Egész Jugoszlávia területén nagy forgalmi zavarokat okozott a korán beköszöntött tél. Svédországban rendkívül nagy hideg van. A hőmérő éjjelenként 20 foknál nagyobb hideget mutat. A jelek arra mutatnak, hogy a hideg nálunk is rövidesen be fog köszönteni.

Mussolini albániai útja. Az olasz miniszterelnök Cianó gróf, olasz külügyminiszter kíséretében Albániába utazott, hogy az ottani helyzetről pontos képet nyerjen.

Törökország nem ad segítséget Görögországnak. Törökország és Görögország között van egy olyan szerződés, amelynek értelmében ha valamelyik fél háboruba keveredik, önhibáján kívül, akkor a másik félnek segítenie kell. Miután Olaszország és Görögország között háborus viszály tört ki, a szerződés értelmében Törökországnak katonailag kellett volna megsegítenie Görögországot. A háborus viszály már több mint egy hete tart, azonban Törökország még nem nyújtott semmiféle segítséget. Ismed Inonü török államelnök a napokban beszédet mondott a török nemzetgyűlésen, amelyben foglalkozott a jelenlegi nemzetközi helyzettel. Többek között kijelentette, hogy Törökország nem hadviselő hatalomnak tekinti magát, aminek azonban nem szabad megakadályoznia a baráti kapcsolatok fenntartását a többi országokkal. Törökországnak a jelenlegi háboru tekintetében követett politikájában nem történt változás. A török államelnök ezután Törökország kötelességének mondta, hogy a lét végett harcoló Angliát ismét biztosítsa országa barátságáról és szövetségi hűségéről. Az egész török népnek elkölt szándéka, hogy megvédje a hazát. És ebben csak a török nép érdekeit veheti figyelembe. Kijelentette továbbá azt is, hogy Törökország távol marad a háborutól a jövőben is. Amint ebből is megállapítható. Törökország semmiféle katonai segítséget nem hajlandó nyújtani Görögországnak.

Romániából több mint ötvenezer bolgár vándorolt ki. Amint ismeretes, a bolgár-román tárgyalások során megállapodtak abban is, hogy kölcsönösen kicserélik kisebbségeiket a két állam között. Ennek értelmében Észak-Dobrudzsából több mint ötvenezer bolgár hagyta el lakhelyét és Bulgáriába költözött.

Oroszország nem adott repülőgépeket Görögországnak. Egyik amerikai ujság angol források nyomán azt a hírt terjesztette, hogy Oroszország több, mint száz katonai repülőgépet adott át Görögországnak. Ezt a közlést az orosz hivatalos távirati iroda a leghatározottabban megcáfolta.

Olasz csapatok előnyomulása Görögországban. Az olasz csapatok folytatják Görögországban előnyomulásukat és már jelentős területeket foglaltak el. Megközelítették Janina városát, amely Észak-Görögországnak egyik legnagyobb városa. A csapatok előnyomulását rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy az utak csaknem járhatatlanok és a hatalmas esőzések annyira feláztatták a talajt, hogy a gépesített osztagok alig tudnak előhaladni.

RÖVID HIREK

Acélből fognak váltópénzt verni. A hivatalos lap kormányrendeletet közöl, amely szerint 10, 2 és 1 filléreseket acélből fognak verni. Az intézkedést a rézzel és nikkellel való takarékoskodás tette szükségessé.

Havazott Nagyváradon. Nagyváradon lehullott az első hó. A hó hamarosan elolvadt.

A Pesti Tőzsde új számában dr. Görgey István, dr. Tóth László és mások irtak cikkeket. A hadikölesön valorizációról, a költségvetésről, új ipari és bank tranzakciókról érdekes új információkat közöl a lap, amely a biztosítási és a vidéki hitelélet köréből is sok érdekes hírt közöl.

Olesó villany a szegényeknek. Marosvásárhelyen a város vezetősége, minthogy a lakosságnak világító olajjal való ellátása nehézségekbe ütközik, a szegényebb lakosság részére kedvezményes villanydíjakat szabott meg. Akik eddig világításra petróleumot használtak, ezután havi 45 lejért villanyáramot fogyaszthatnak.

Hány ember lakik Ankarában? A török népszámlálás adatai szerint Ankarában 156 ezer ember lakik.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

HIREK

November 7-én ül össze megint a képviselőház. A képviselőház legközelebbi ülését november hónap 7-én tartja.

A belügyminiszter a Székelyföldön. Keresztes-Fischer Ferenc, belügyminiszter fontos közigazgatási kérdések megbeszélése céljából Marosvásárhelyre érkezett. A miniszter kíséretében volt dr. Papp József, ny. főispán, fővezérségi kormány megbízott is. A miniszter és dr. Papp József a megye vezető egyéniségeivel beható tárgyalásokat folytattak.

Az egész országban Kolozsváron a legolcsóbb az egyetemi oktatás! A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem rektora, dr. Bartók György nagyjelentőségű nyilatkozatot tett a kolozsvári egyetem munkásságával

kapcsolatban. A rektor kijelentette, hogy az egyetemi oktatás az egész országban a Kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemen a legolcsóbb. A kolozsvári egyetem Tanácsa november 16-ika után fogja megállapítani az egyes fakultások hallgatóságának végleges létszámát.

Mikor lesznek az érettségi vizsgálatok? A m. kir. honvéd vezérkar főnöke rendeletet bocsátott ki a visszacsatolt területeken megtartandó pótérettségi vizsgálatokra vonatkozólag. A rendelet értelmében érettségi vizsgálatokra november hónap 30-ig kell jelentkezni. A vizsgálatokat a következő időpontban tartják meg. Az írásbeli vizsgálatok december hónap 2-án, a szóbeli vizsgálatok december hónap 7-én kezdődnek.

Felemelték a köztisztviselők fizetését. A Budapesti Közlönyben rendelet jelent meg, amely szerint a köz-

tisztviselők fizetése november 1-től kezdve 7 százalékkal emelkedik. A tisztviselők fizetését ugyanis a gazdasági válság idején csökkentették, az új rendelkezés szerint ez a csökkentés hatályát veszti.

Horthy kormányzóról neveztek el egy hegycsúcsot. A Magyar Földrajzi Társaság Erdély egy részének visszatérése alkalmából ünnepi közgyűlésen emlékezett meg a nagy történelmi eseményről. Cholnoky Jenő, a társaság elnöke mondotta a megnyitóbeszédet, majd ismertették azt a javaslatot, amely azt célozza, hogy hazánk legmagasabb csúcsának a nevét Nagy Pietroszról Horthy-csúcsra változtassák. Az új elnevezéshez a kormányzó úr hozzájárulását adta s miután azt a társaság egyhangú lelkesedéssel fogadta el, a csonka haza legmagasabb hegyének új elnevezése: Horthy-csúcs.

Felhívás a magántisztviselőkhez!

A Budapesten székelő Magántisztviselők Szövetsége nemes társadalmi céljainak elérése érdekében kéréssel fordult lapunkhoz, hogy egy közleményének adjunk helyet. A nemes célra való tekintettel, az alábbiakban olvasóink figyelmébe ajánljuk a Magántisztviselők Országos Szövetségének felhívását.

Keresztény Magántisztviselők!

Nagy szeretettel és becsületos magyar kézzorítással üdvözöl Benneteket a Keresztény Magántisztviselők Országos Szövetsége felszabadulástok alkalmából. Az örömnemlékek lezajlottak és Reátok újból a szürke hétköznapok megfeszített munkája vár.

Tudjuk jól, hogy Nektek az elmúlt időszakban magyarságtok és kereszténységtek miatt kálváriás esztendőket kellett elszenvedni, tudjuk azt is, hogy sokan közületek kidőltek a sorból és más pályára kényszerültek, amely még a vegetálást sem biztosította, tudunk mindent Rólatok és ezért keresztény magyar szívünk minden szeretetével várunk Benneteket, hogy sorsotok irányításában segítségtekre lehessünk.

Isten kegyelméből a bilincsek lehullottak és most minden megaláztatás nélkül, bátran és nyíltan hirdethetitek magyarságtokat és bizakodva kapcsolódhattok be a közös Haza gazdasági vérkeringésébe. A Hétköznapok ugyanolyan szürkék maradnak, lehet, hogy átmenetileg még borusabbak lesznek egy rövid időre, nagy és igen felelősségteljes munka vár Reátok a kereskedelem és ipar piacán, hogy a magántisztviselői pályán a magyarság és kereszténység szent ígéit elvehessétek, — de fényt és derűt ad Nektek ezekre a napokra majd az a szent gondolat, hogy ennek a magvetésnek a terméséből minden keresztény magántisztviselő

boldogulásához és meglegedettségéhez járultok hozzá.

Felajánljuk segítségünket, de ahhoz, hogy eredményesen működhesünk, szükségünk van a Ti segítségetekre is. Huszonkét esztendeje dolgoztunk ebben a Csonka-hazában mi keresztény magántisztviselők azon, hogy társadalmunknak megbecsülést és tiszteletet harcoljunk ki, amit el is harcoltunk és munkánk eredményei közé sorolhatjuk azokat a vívmányokat is, amelyekben most már Nektek is részetek lesz. Nincs önkényes munkabérmegállapítás, hanem törvényben lefektetett minimális munkabérek, családvédelmi pénztárak. Munkaidőnk, végkielégítésünk, évenkénti fizetett és kötelező szabadságunk felett törvényeink öröködnék. Öregségünkre és betegségünkre a törvényben lefektetett paragrafusokkal mi magunk ügyelünk a társadalombiztosító szervek önkormányzataiban. Betegpénztáraink nemcsak európai, hanem világviszonylatban is a legelsőkhöz tartoznak.

Sok-sok esztendő kemény munkájának eredményei ezek, de vannak sok esztendőre szóló további terveink, szociális követelményeink és célkitűzéseink, amelyeknek kivívásához most már Benneteket is felhívunk. Harcba szólítunk Benneteket, álljatok velünk egy csatasorba a szociális életszínvonal további térfoglalására. Fegyverünk a komoly érv, emberi méltóságunk, fegyelmezett munkabírásunk és elsősorban keresztény hitünk egyik alappillére, a megbocsátó szeretet. Pajzsunk a hazaszeretet, hitünk és törhetetlen összetartásunk.

Jöjjetek Testvéreink, fogjunk össze, dolgozzunk a mi magántisztviselői társadalmunk további szociális fejlődésén, hogy szent Hazánk gazdasági szerkezete a világban is keresztény és magyar legyen!

Tanítók és tanárok figyelmébe!

Megérkeztek az iskolai tankönyvek, utasítások és rendtartások.

I. Elemi iskolák részére:

Gondnoksági utasítás az állami népiskolák számára, kötve —	1.40	Pengő
Az iskoláztatási köteleesség teljesítésének biztosításáról szóló 1921. XXX. t. c. végrehajtási rendelete, kötve — — —	2.40	„
Iskolaszéki utasítás a községi népiskolák számára, kötve — — —	1.40	„
Utasítás a körzeti iskolafelügyelők és a Kir. Tanfelügyelői hivatalok iskolalátogató tagjai részére, kötve — — —	0.70	„
Tanterv és utasítások a népiskola I—VI. o. számára — — —	2.30	„
Tanterv és utasítások a népiskola VII—VIII. o. számára — — —	0.40	„
Tanterv a kisebbségi népiskolák számára — — — — —	0.80	„
Tanterv és utasítások az általános továbbképző népiskola számára — — — — —	0.80	„

II. Középsiskolák részére:

Tanterv a gimnázium és leánygimnázium számára, kötve — —	1.50	Pengő
Utasítások a gimnáziumi és leánygimnáziumi tantervhez, 2 kötet — — —	5.50	„
Rendtartás a gimnázium és leánygimnázium számára, kötve — — —	1.50	„
Általános utasítások a gimnázium és leánygimnázium számára — — —	1.80	„
Tanításterv a kereskedelmi középiskola és a kereskedelmi leányközépiskola számára, kötve — — — — —	3.—	„
Rendtartás a kereskedelmi középiskola és a kereskedelmi leányközépiskola számára, kötve — — — — —	2.—	„
Tanításterv és rendtartás a háztartási, gazdasági szaktanfolyam és az egyéves háztartási, gazdasági továbbképző tanfolyam számára — — — — —	1.—	„
A középsiskolákról szóló 1934. XI. T. c. végrehajtási utasítása — — — — —	0.60	„
Utasítás a közoktatásügyi igazgatásról szóló 1935. VI. T. c. végrehajtására — — — — —	0.80	„
Rendtartás a polgári iskola számára — — — — —	1.50	„
Tanterv és utasítás a polgári fiúiskolák számára — — — — —	6.—	„
A gimnáziumok (leánygimnáziumok) igazgatására vonatkozó legfontosabb érvényben levő rendeletek. Szerkesztette: Dr. Jámbor György, kötve — — — — —	5.—	„
Polgári leányiskolai tanítás terve és a reá vonatkozó utasítások — — — — —	6.50	„
A női kereskedelmi szaktanfolyamok szervezete és tanításterve — — — — —	1.60	„

A rendeléseket az összeg előzetesbe küldése esetén portómentesen, különben utánvétellel szállítja a

„Minerva” Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. Kolozsvár, Brassai-ucca 5. sz.

A földművelésügyi miniszter olaszországi útja. Vitéz Gr. Teleki Mihály, magyar földművelésügyi miniszter Olaszországban hosszabb utazást tett. A magyar miniszter Mussolini vendége is volt. Hazaérkezése után a miniszter kijelentette, hogy Olaszországban nagyon sokat látott és tapasztalt. Sok mindent meg akar abból valósnítani, amit Olaszországban látott.

Erdélyben egyelőre nem lesznek választások! A magyar parlamentben a törvényhatósági bizottsági tagságról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával Bonczos Miklós, belügyi államtitkár nagyjelentőségű nyilatkozatot tett. Az államtitkár kijelentette, hogy a visszacsatolt Felvidéken, Kárpátalján és Erdélyben az önkormányzat bizonyos tekintetben korlátozva van. Éppen ezért egyelőre nem lesznek választások.

A magyar honvédség dícsérete. A költségvetés tárgyalása a bizottságokban folyik. A pénzügyi és véderő bizottság tárgyalta a honvédség költségvetését. A honvédelmi miniszter egy felszólalásában hangoztatta, hogy a magyar honvédség 3—4 év alatt annyit fejlődött, mint máskor 40—50 esztendő alatt.

Ha az adók nem folynak be rendszeresen... Abaujtonamegyében az adózási készség nagyon visszaesett. Oka ennek a rossz gazdasági év. Mivel a hátralék több, mint 50 százalék, a közigazgatási bizottság 169 községre kimondta az anyagi felelősséget azokkal a jegyzőkkel és bírákkal szemben, akik a községek behajtásáért felelősek. De kimondták még a sátoraljai helyi pénzügyigazgatóság alá tartozó 14 hegyközségre is.

Olasz újságok méltatják Csáky külügyminiszter kolozsvári kintünetését. A kolozsvári Tudományegyetem megnyitása alkalmával az egyetem Csáky István gróf, külügyminisztert diszdoktorrá avatta. Csáky István ez alkalommal beszédet tartott. Az olasz újságok foglalkoznak Csáky István beszédének jelentőségével és méltatják az abban foglaltakat. Megállapítják, hogy Csáky István beszédéből kitűnt, hogy Magyarország Közép-Európában el akarja foglalni az őt megillető helyet.

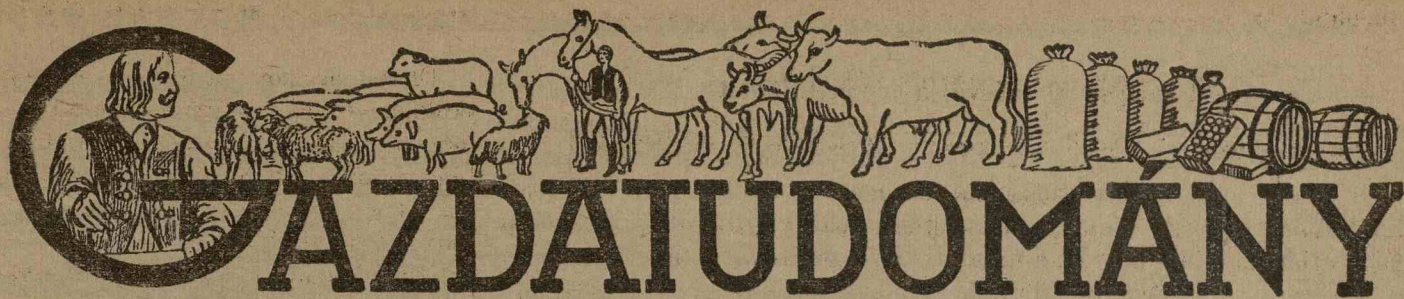
Magyar-spanyol gazdasági kapcsolatok. Németh János érdekes előadást tartott Budapesten a magyar-spanyol gazdasági kapcsolatokról. Előadásában bebizonyította, hogy Magyarország és Spanyolország között igen nagy lehetőség nyílik a gazdasági kapcsolatok kimélyítésére.

Protestáns-napok Budapesten. Budapesten sorozatos ünnepek keretében tartották meg a protestáns napokat. Az ünnepek alkalmával Vásárhelyi János, kolozsvári református püspök is nagyhatású beszédet tartott. Beszédében megemlékezett Nagy Károly püspökről, aki a „néma gyülekezet” ellen folytatott harcot. Az ő munkásságának köszönhető, hogy az erdélyi református gyülekezetekben ma mindenütt énekelnek és nincsenek néma gyülekezetek.

Köszöntés. Kaptuk a következő kedves sorokat: „Örömmel üdvözljük, most már a „magyar szabadság” jelvénye alatt, e páratlan hetilap szerkesztő gárdáját azért a munkáért, amit eddig kifejtett érdekünkben az elnyomatás idején. A „Magyar Nép” előfizetői. Zeffler Lajos kerékgyártómester és M. Szávó Gyula kovács.

Hány unitárius van Magyarországon? Erdély kettészakítása következtében nagyszámu unitárius maradt Romániában. Jelenleg Magyarországon 50 ezer unitárius él.

Ültessünk kosárfonásra alkalmas fűzfát!

A fűz — Ausztráliát kivéve — számtalan faj és fajtában az egész föld kerekiségén honos s ez mutatja, hogy éghajlat tekintetében nem igen válogatós. Azon körülmény, hogy északon, avagy nagy tengerszin feletti magasságban eltörpül, végre fűnemű cserjévé lesz, délfelé meg fajtái és fajtái fogynak, azt bizonyítja, hogy elsősorban a mérsékelt égélj növénye. Hazai éghajlatunk az ország minden részében lehetővé teszi a fűz termesztését, de a zordabb éghajlattal bíró vidékeken a faj és fajta megválasztására mégis nagyobb gondot kell fordítanunk, mert például a mandulafűz egyes, másként igen értékes fajtái az utófagyoktól sokat szenvednek. Különböben a sok faj és fajta között nem lesz túlnéház az éghajlati viszonyaink között jól diszliket kiválasztanunk.

A fűzet a természetben rendszeren mélyedésekben, folyók, patakok és tavak partjain találjuk s innen van, hogy sokan azt hiszik, miszerint csak a nedves, avagy mocsaras talaj felel meg neki, de a természetök gyakorlatban csakhamar rájöttek ennek az ellenkezőjére, mert tapasztalták, hogy mocsaras talajban a fűz nem tenyészthető s idő előtt kivész oly talajon is, melyben a talaj árja magas, azaz a talajvíz szine nincs legalább 40—50 centiméternyire a talaj felszine alatt. A fűz fejlett és buján elágazó, sok hajszálgyökérrel bíró gyökérzete is bizonyítja, hogy nincs szüksége tulnedves talajra, mert könnyen megtalálja a nedvességet szárazabb talajban is.

Elmondhatjuk, hogy a fűz inkább kedveli a száraz, mint a tulnedves talajokat, legjobban azonban az üde, nyirkos talajokban diszlik. Vizenyős, avagy mocsaras talajokban csak úgy természetű a fűz, ha előbb vagy a víz levezetéséről gondoskodunk, vagy gerinceket, sáncokat készítünk s ezek élére telepítjük. Ily esetben a talajt, ha az tulkötött, szívós, ajánlatos alaposan meg is homokolni.

Mély televényes agyag és vályog, továbbá homokos agyag és vályog, avagy jobb homoktalajon (fekete vagy televényes homok) a fűz jól diszlik, de sikerül gyengébb homoktalajon is, ha a telepítés évében elég nedvességhez jut és megerősödhetik. Oly laza homok, melynek altalaja (80—100 centiméternyi mélységben) vízhatlan agyag, szintén alkalmas, fűztermesztésre, de nem alkalmas, mint már előbb is mondtuk, a tulságosan nedves és mocsaras talaj, valamint a silány homok és a tulkötött, szívós agyag és szik.

Szívós, tulkötött talaj csak úgy használható fűztermesztésre, ha mély forgatás (rigólozás) alkalmmal felkerülő altalaja homokos, vagy ha erősen meghordjuk homokkal.

Tapasztalás szerint a fűz a vörös (vasas) agyag és vályogtalajokon is jól fejlődik, ha azok nem túl kötöttek és nem vizenyősek. A más miveleti növényeinkre oly káros hatású, nem telített vasvegyületek a fűznek nem ártanak, sőt ezáltal, hogy hatalmas gyökérzetével a talajt lazítja és a levegő behatolását elősegíti, azok közömbösítését mozdítja elő s így a vasas talajokat javítja.

A fűznek a különböző világrészekben szétszórtan mintegy 150—160 fajba tartozó számtalan fajtája él. A fűz, mint kétlaki és kölcsönös megtermékenyítésre utalt növény, nemcsak a különböző talaj és éghajlati viszonyok átalakító hatásának van alávetve, hanem keresztezésének is, melyet a virágport hordó levegő és a rovarok közvetítenek a különböző fajták között. Így tehát mindig újabb és újabb változatok képződhetnek s ezek számát kísérletező fűztenyésztők mesterséges keresztezéssel is szaporítják.

Kötésre és fonásra alkalmas vesszőt a következő fűzek szolgáltatnak: a kenderfűz, mandulafűz, babérfűz, biborfűz, kaspifűz, törékeny vagy csörgefűz és kecskefűz.

A talaj, melyen fűzest óhajtunk létesíteni, a telepítés előtt okvetlenül mélyen megforgatandó. A forgatást legalább 50 centiméter mélységre kell végeznünk, de oly esetekben, midőn vízhatlan, vagy egyébként meg nem felelő az altalaj, még mélyebben is forgathatunk, ha ezzel (kötött és nedves talajon) a vízhatlan réteget áttörhetjük, avagy a kötött feltalaj javítására homokot hozhatunk fel. Arra ügyelnünk kell, hogy a talaj felső rétege ne legyen szívós vályog vagy agyag, mert ez kiszáradva, erősen megrepedezik. Ez a gyökereket szaggatja meg, esős időben pedig cserepes kérget kap és a levegő behatolását gátolja. Ugy a kérgesedés, valamint a talaj megrepedezése főleg a fiatal ültetvényeknek válik nagy kárára.

A forgatást megelőzőleg erősen meg is trágyázzuk a talajt főleg akkor, ha az televényben szegény, sovány, avagy hideg természetű. A trágyázásra érett szarvasmarha trágyát használunk.

A forgatást a telep egyik felén kezdjük meg, miután azt előbb egy-egy méter széles pásztákra osztjuk s e pászták széleit pálcákkal kitüzdeldjük. Az első

pásztát a kívánt mélységre kiásva, a kiemelt földet a telep szélére helyezük, mire a második pászta kiásásához fogunk. Az egyes pászták kiásásánál arra ügyeljünk, hogy a feltalajt előbb az egész pászta hosszában egy ásonyomnyira kiássuk s az előző nyílt árok alára dobjuk, mielőtt a második ásonyom kiásásához fogunk, mert a jó talajnak alól kell kerülnie. E rendszeres eljárással elérjük a jó porhanyítást és ellenőrizhetjük legbiztosabban a munka egyenletes mélységét is.

Gyepes területek forgatásánál arra ügyeljünk, hogy a gyepkéreg gyepes részével lefelé fordítva kerüljön az árok alá.

Néhol a talaj forgatását, főleg jobb talajokon, ekével végzik, mikor a Sack-féle előhántóval elátott mélyítő ekét használják a legcélszerűbben, de az ekével végzett munka sohasem olyan tökéletes, mint az ásó munkája és a gyom, főleg az annyira veszedelmes tarack, melyről tudjuk, hogy akkor, ha mélyen leforgatjuk, elvész, ekéveli talajelőkészítésnél szintén nem irtható biztosan.

Káposztasavanyítás idejére.

Egyik legfontosabb téli eledelünk a savanyu káposzta. Ennek kiváló szerepéről az emberi táplálkozásban nagyon sokszor irtunk. Ez alkalommal is hangsúlyozzuk, hogy kitűnő étrendi hatása, ásványi só tartalma mellett nagymennyiségben tartalmaz vitamint.

A savanyu káposzta eltevése két módon történik, mégpedig gyalulva vagy fejesen. Bármiképpen is tesszük el a savanyukáposztát, savanyúságát tejsavas erjedés útján nyeri. Tekintettel arra, hogy az erjedési folyamat csak bizonyos körülmények között történik szabályosan, ezért szükségesnek tartjuk egy magyar szakember. erre vonatkozó cikkéből a következőknek a közlését.

A külső leveleitől megtisztított, torzsájától megfosztott káposzta a besózás alkalmával levét ereszt. Ebben a lében cukor van feloldva. A káposztafej külső és belső leveleinek a felszínén óriási mennyiségben található nagyon apró, szabad szemmel nem, hanem csak igen erős nagyító segítségével látható, különféle élesztők. Mindezek a cukortartalmu káposztalében igen nagy számban elszaporodnak, megsokasodnak. Ezek között az élesztők között találunk olyanokat, amelyek a cukorból tejsavat tudnak készíteni. Mások viszont a cukrot szeszé, vajsavvá és más egyéb tejtermékké alakítják át. A háziasszonyok szempontjából úgy osztályozhatjuk ezeket az élesztőket, hogy azt mondjuk: vannak közöttük előnyösek és hátrányosak. Előnyösek elsősorban azok, amelyek a cukorból tejsavat készítenek. Ez a tejsav változtatja át a nyers káposztát érett, savanyított káposztává. A tejsav védi meg a savanyított káposztát a megromlástól azáltal, hogy ez gátolja meg azon élesztő-

tők elszaporodását, amelyek a savanyított káposzta minőségét alábbszállítják vagy ennek megromlását is okozzák. A háziasszony érdeke tehát az, hogy a hordóba, kádba taposott meggyalult, megszózott káposztában lehetőleg tiszta tejsavas erjedés induljon meg, illetve ilyen menjen végbe.

Ha minden rendben történt, akkor a káposzta savanyodásánál rendszerint sok tejsav, továbbá kevés ecetsav, alkohol és szénsav keletkezik. Ez utóbbi fokozza az észlelhető habzást. Amikor kifogástalan minőségű, ízű és tartósságú savanyu káposztát óhajtunk készíteni, arra kell törekedjünk, hogy a káposztában, mindjárt a betiprásnál lehetőleg tiszta tejsavas erjedés induljon meg. Ez azután megakadályozza — elnyomja — a nem kívánatos, a hátrányos sajátságú élesztők elszaporodását. Azt nem tudjuk megakadályozni, hogy az említett nem kívánatos — káros — élesztők ne jussanak a betaposott gyalult káposztába. Azonban a savanyodás, az erjedés megfelelő módon történő vezetésével a káros erjedések megindulása megakadályozható.

Hogy kell tehát eljárunk és mi módon biztosíthatjuk a lehetőséghez képest a tiszta tejsavas erjedés megindulását és ennek zavartalan lefolyását?

Erre vonatkozólag Amerikában végeztek nemrégiben igazán nagyszabású kísérleteket s nagyon kedvező eredményeket értek el azáltal, hogy a savanyításra szánt fejes káposztát előzetesen nagyon alaposan megmosták.

A szóbanforgó amerikai kísérletnél a fejes káposzta mosását úgy hideg, mint meleg vízzel is végezték, nyomással működő permetező szerkezet segítségével. A különféle hőmérsékletű vízzel történő gondos és alapos mosásnak az volt a célja, hogy a káposztafej külső leveleire tapadt hátrányos élesztőket eltávolítsák és csak a belsőbb leveleken található előnyös tulajdonságú élesztők maradjanak meg, illetve szaporodhassanak el. Sőt két és fél százaléknyi mennyiségben használtak fel.

A mosás következménye felette előnyös volt. A hordókban savanyított kész kísérleti káposztának több, mint négyötöde bizonyult a minőség alkalmával jóízűnek, míg a mosatlanoknak nem egészen egyötöde volt ilyen minőségű.

Az összes kísérletileg készült kész savanyított káposztákat nagyon gondosan megvizsgálták. Így megállapították többek között a mosás hatását is. Az erjedés kezdetén a mosott káposzta levelének egy ezredlitenyi mennyisége kétszáz ezer élesztőt tartalmazott, ellenben a mosatlané többet, mint a mennyiség háromszorosát.

Minthogy a mosás általában jó eredménnyel járt és a megmosott káposzta jóminőségű savanyított káposztát szolgáltatott, ez az eljárás kipróbálása a gyakorlatban csak ajánlható.

Az eljárás nem jár külön költséggel, hanem csak valamivel több munkát okoz, de a munkatöbblet megtérül, a jóminőségű termék alakjában.

Nemzetközi Baromfikiállítás Budapesten.

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete november hó 26-tól december hó 1-ig rendezi meg a budapesti Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelepen őszi baromfi, galamb- és házinyúlkiállítását, amely a baromfitenyésztés egyre fokozódó nemzetgazdasági jelentősége folytán különös érdeklődésre számíthat, annyival inkább, mivel egyuttal kisállattenyésztésünk fejlettségéről is világos és áttekinthető képet fog nyújtani. A kiállítás tartama alatt szaktanácsadók fognak állandóan felvilágosítást adni a baromfitenyésztés körébe vágó összes kérdésekre, míg az angoratenyésztők részére külön tanfolyam lesz szervezve, amelyen a tartás, takarmányozás és tenyésztés időszerű problémái kerülnek tárgyalásra.

A kiállítás megtekintését megkönynyíti majd, hogy sikerült a m. kir. államvasutaknál erre az alkalomra 50%-os utazási kedvezményt biztosítani.

Tervezetek, bejelentőivek a Baromfitenyésztők Országos Egyesületénél, Budapest, IX. Üllői-út 25. I. 10. szerezhető be, ugyancsak itt kaphatók a kedvezményes utazásra jogosító igazolványok is.

Kitüntetik a hűséges mezőgazdasági munkásokat.

A földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy azokat a gazdasági cselédeket, gazdasági munkásokat, földmunkásokat, akik egy helyben hosszabb idő óta állanak munkában, serkentő példaként a becsületes és hűséges munka és szolgálat elismeréseként pénzbeli jutalomban is részesíti. A miniszter rendelete szerint kitüntetésben részesülhetnek azok a legalább 25 év óta szolgáló gazdasági cselédek, gazdasági munkások és földmunkások, akik 25 év óta dolgoznak és lehetőleg katonai szolgálatot is teljesítettek.

Hogyan kezeljük a be nem érett hagymát?

A nedves és hűvös időjárás következtében idén a hagyma nem ért be jól. A hideg miatt azonban már fel kellett szedni és lapos cserényekre rakva, száraz helyen tető alatt kell

mesterségesen érlelni. Közben természetesen többször át kell vizsgálni és a rothadó részeket (legyen az levél vagy gyökér) sürgősen el kell távolítani. Ha az idő meleg, vigyük napközben napsütötte helyre és forgaszuk is meg közben néhányszor, hogy a meleg minden oldalról érje. Így hamarosan visszahúzódik majd és koszorukba fonható, vagy levélzetétől megtisztítva kosarakba és szellős zsákokba raktározható. A dughagymát is idejében fel kell szedni és megfelelő utóérlelés után szellős zsákokban télire elraktározni fagymentes helyen. A dughagymát kemencében szárítani

nagyon kockázatos dolog, bár sok helyen a késői felszedés folytán nem áll más mód rendelkezésre, hogy eltérésre alkalmassá tegyük.

Mit kell tudni a fejeskáposzta kezeléséről?

A fejeskáposztát felszedés után ajánlatos egy-két heti utóérlelésnek alávetni. Kupacokba rakjuk és ponyvával vagy zsákokkal letakarjuk. Az ilyen módon kezelt káposzta edesebbé válik és jobban és gyorsabban savanyodik. Vigyázni kell arra, hogy az utóérlelés alatt a káposzta ne fülledjen össze.

További tanácsok a distolozáshoz.

Gazdáink megszokták, hogy a distolozást a legeltetés megszűntével végzik. Ez helyes is, de az már nem helyénvaló, hogy a juhok tulkésőn, vagyis akkor kapják meg a Distolt, amikor a métely legyengítette őket s közelebb vannak az elpusztuláshoz, mint az élethez.

Az okos gazda kellő időben distoloz és most, hogy az anyaországához viszatértünk, a következőket kell alkalmaznia.

Jól meg kell jegyezni, hogy az anyaországban olyan rendszerű Distol van még most forgalomban, melyből négyet adnak egy juhnak, tehát több a munka, több a költség és az állat

is többet éhezik. Természetesen ez a módszer is biztos gyógyulás, akárcsak az Erdélyben alkalmazott egy tokos Distol-Express, amit gazdáink megszoktak. Az erdélyi Distol, amiből csak egy tokot adunk a juhnak, fekete színű, ezüstfelírású, az anyaországi pedig vörös színű. Most a gazdának azt kell tehát tudnia, hogy ha anyaországi rendszerű Distolt ad a juhának, akkor az utasítás szerint négy darabot kell adnia, mert az állat egy darabtól meg nem gyógyul. Ha pedig az Erdélyben eddig is használt és a jövőben is használatban maradó Distol-Express-t ad, akkor egy tok is elégséges.

Az orvosság rosszabb a bajnál,
ha a gazda néhány fillért sajnál.
Bajt hoz az utánzat
de gyógyulást a DISTOL.
Juhod, ha mételyes
azonnal DISTOLOZD
s ne várj, amíg pusztul!

Patikában ezt kérjed:

te k e t e s z i n ü

Distol-Express-t,

ezüst színű Distol telirással, amelyből egy juh gyógyításához egyetlen tok szükséges.

Szabályozták a tűzifa árát.

A tűzifa árát a Szent Koronához visszacsatolt erdélyi részeken szabályozták. A fa ára tizezer kilónként, tehát vagonként minőség szerint 275—350 pengő között ingadozik. A legdrágább a hántott fa, továbbá a bükk és gyertyán tűzifa.

Mit vesz tőlünk Oroszország?

A magyar-országi megállapodás értelmében Magyarország a jövő évben vasúti kerékpárokat, vasúti kocsi-tengelyeket, furási csöveket és szívó-nyomó csöveket, villamos motorokat,

Diesel-motorokat, lokomobilokat és egyéb felszerelési tárgyakat szállít Oroszországnak.

A megállapodás nem csak azt jelenti, hogy a két állam egymásközi viszonya rendezett. Ezen túlmenően azt is meg lehet állapítani belőle, hogy a magyar nehézipar minőségben felülmulja az orosz, műszaki kivitele pedig annyira gyakorlati, hogy az Orosz Tanácsköztársaság is innen vásárol szükségleteinek fedezésére.

Nagyon megrágult a bor.

A bor ára nagyon megrágult. Ma már a legolcsóbb bor a budafoki magyar királyi borpincénél 1 pengő 30 fillérbe kerül. Erdélyben a legolcsóbb bor literenként 2 pengő.

Zár alá vették az árpakészleteket.

A hizlaláshoz szükséges kukorica csak hónapok múlva kerülhet felhasználásra, ezért az ország hizó állományának takarmányozására az árpát kell felhasználni. Erre való tekintettel a földművelésügyi miniszter elrendelte az árpa készletek zár alá vételét. A hatóságilag megállapítandó áron a tulajdonos szükségletén felüli árpa készleteket a Futura fogja átvenni.

Sok gyapju vár feldolgozásra Erdélyben.

Erdélyben negyedmillió kiló gyapju vár feldolgozásra. Amint a szállítási viszonyok javulni fognak, a gyapju-készleteket hazai gyárakba fogják szállítani és megkezdődik a feldolgozás.

Szövetkezet.

Megalakult a Hangya központ Marosvásárhelyen.

A Hangya Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezet Központja Enyeden, román területen maradt. Ezért a Központ részére új székhelyet kellett választani. A választás Marosvásárhelyre esett és itt tartotta a Hangya Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezetek Központja alakuló ülését. Eddig a Hangya az Erdélyrészen működő száznyolcvan fogyasztási szövetkezeti központja szervezetlenül állott s elérkezett az ideje annak, hogy az újjászervezés megtörténjen. A most megtartott gyűlésen a szövetkezeti alapot fektették le és megalakították az Erdélyrészi Hangya Szövetkezeti Központot Marosvásárhely székhellyel. A szövetséget megalakító gyűlésen nyolcvannégy szövetkezet kiküldöttje vett részt, de a gyűlésen megjelentek a most szervezés alatt álló, de még meg nem alakult szövetkezetek harminc-negyen kiküldöttje is.

Az alakuló gyűlést a református kollégium dísztermében délelőtt 10 órakor Imre Zsigmond elnök nyitotta meg. A gyűlésen résztvevők először a Himnuszt énekeltek el, majd az elnök a visszatért erdélyi szövetkezetek háláját tolmácsolta vitéz nagybányai Horthy Miklósnak, Magyarország kormányzójának, gróf Teleki Pál miniszterelnöknek, a kormány többi tagjainak és a vitéz honvédségnek. Azután röviden ismertette a hazatérés után a szövetkezeti munka megszervezését s javaslatot tett a szövetség megalakítására.

A kiküldöttek részéről élénk vita és hozzászólások sorozata kezdődött. A felszólalók méltatták az erdélyi szövetkezetek felszabadulását s az anyaországhoz való visszatérésnek a jelentőségét. Az elnök felszólalására negyvenhárom szövetkezeti kiküldött írta alá az alapító okiratot s ezzel az erdélyi szövetkezeti élet megteremtésének s további fejlődésének az alapkövét rakták le.

Elfogadták a szövetség alapszabályait, megválasz-

tották az igazgatóságot. Az igazgatóság tagjai lettek: gróf Bethlen László, Fodor Béla, Imre Zsigmond, Korparich Ede, Kovács Balázs, Pál Dénes, Teleki Béla gróf és Tőkés József. Itt meg kell említeni, hogy Bethlen László gróf az Erdélyi Hitelszövetség elnökgazdátja, Teleki Béla gróf az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöke és Korparich Ede közgazdász az Erdélyi Gazdasági Tanácsnak a tagja. Az igazgatóság többi tagjai régi szövetkezeti vezetők közül került ki.

A közgyűlés azután megválasztotta a felügyelő bizottságot: Márk Mihály, Papp István, dr. Polonkai Tivadar, Rigó János, Schuller Arthur, Szabó János és Teleki László személyében. A felügyelő bizottság megválasztása után Polonkai Tivadar, a közpajtai szövetkezet elnöke a közgyűlés nevében hálás köszönetét tolmácsolta Imre Zsigmond, Schuller Arthur és Dózsa Albert intézőbizottsági tagoknak a hazatéréstől a mai napig a szövetkezetek és megalakulás érdekében kifejtett munkásságukért. Az elnök zárószavai után a közgyűlés véget ért.

A közgyűlés befejezése után ugy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság ülést tartott. Az igazgatóság elnökéül Korparich Edét, alelnökévé Imre Zsigmondot választották meg. A felügyelő bizottság elnöke Schuller Arthur, alelnöke pedig dr. Polonkai Tivadar lett.

Az alakuló közgyűlésen résztvevő romániai Hangya szövetkezetek elnöke gróf Haller István felszólalásában örömmel vállalta a szövetkezeti munkát s hangsúlyozta, hogy a múltban is nagy kedvvel dolgozott a fogyasztási szövetkezetek érdekében, annál is inkább, mivel a kitűnő szövetkezeti vezetők munkássága számára rendkívül értékes támogatást jelentett. A hazatért szövetkezetek vezetőit arra kérte, hogy a szövetkezeti érdeket és gondolatot a jövőben is istápolják.

Mulattaló.

NOVEMBER

A vénülő erdő haját
az ősz deresre festi.
A felrázott levegőn át
még messzebb van a messi.

Elmenekült a sok madár,
s velük a dal, az álom.
Félszükben kottlik a halál,
és citeráz a fákon.

Levelek hullnak sárgán,
jön a köd, jön a járvány,
köhög már és prüszkölve tüntet...

Sok arcon baljós láz van,
s ima kél sok-sok házban:
— Uram, őrizd meg gyermekünket!

Bódás János.

Az égi mérnök.

Egyszerű parasztszekéren utaztam Torontálban. Süppedékes, bolond egy talaj. Könnyen beleveszhet az ember, aki az utat nem ismeri, még nappal is.

Hát még éjjel!

Pedig én éjjel utaztam arra és mennem kellett, fontos terminusom volt.

Nádasok, rekettyések terülnek el csalókan hosszú darabon, a szem könnyen nézi pallósima útnak, ami végzetes pocsolya. Istenkísértés erre éjjel járni. Igaz, hogy a holdvilág sütött és a csillagok ragyogtak, de nem mindig, néhány bolond felhőcske ott szaladgált örökké a nagy égi lámpás körül, hol kitakarta, hol betakarta.

Egyszer el is tévedtünk. Volt nagy ijedelem. A sváb kocsis rettenetesen jajgatott.

— Hát nem tudja az utat?

— Nem én, kérem alásan. Nem lehet azt sehogyse tudni.

— De hisz ide való születésű.

— Nem ér az kérem alásan semmit. Olyan förtelmes vidék ez, hogy itt nem lehet megjegyezni semmit.

— Nem mondhatnám, hogy valami nagyon okos ember kend — szóltam bosszúsan.

— Az ördög legyen itt okos. Olyan vidék ez kérem, mintha egy szürke őzbört kiterítenének a földre és a közepére betennének egy bolhát, hogy az mondja meg, melyik szórszálnál jár.

Ezen az idéfien hasonlaton, dacára a kellemetlen helyzetnek, elnevettem magam s valóban igazat kellett adnom fuvarosomnak; a vidék olyan egyhangú, egyforma, hogy semmiben sem különbözik egy része a másiktól. Domb, fa vagy valamely különböztető jel sehol sincs.

— Már most mi az ördögöt csináljunk?

— Nem tudom én, uram. Ha beljebb megyünk, meglehet, menthetetlenül belemászunk valami rossz helyre, ha pedig visszamegyünk, akkor is csak ott leszünk, ahol voltunk. Ha nappal volna, még tán rátalálnánk a gázlóra, de így pusztá szerencse dolga.

A szekér küllőikig érő lucskos sárban gázolt, a lovak ijedezve prüszköltek, a kocsis megállította őket és pokrócokat terített rájuk.

Igy álltunk egy darabig tanácstalanul, végre eszembe jutott, hogy nem messze az úton valami világosságot láttunk volt derengeni.

— Az a biláncsai tanya — felelte a kocsis.

— Menjünk vissza a tanyára és ott kérdezősködjünk.

— Hasztalan uram. Hisz azt úgy sem lehet tudni, hogy a gázló merre van, az efélét a lónak kell kitalálni.

— Meglehet, hogy igaza van, de ezért csak mégis menjünk. Ott bizonyosan találunk embert.

— Legfeljebb egy vén juhászt a bojtárjaival, az öreg Gerzson apót.

— Hátha az tudni fogja.

— Ejh, hisz ha tudja is, nem magyarázhatja meg uram, mert lehetetlenség!

De addig addig nyaggattam, hogy végre is visszafordultunk és a tanyaig döcögtünk.

Az öreg Gerzson juhász az akla mellett egy bundán aludt, rettenetes hortyogása messziről hallatszék, az vezetett oda.

— Ezt nem lehet fölrázni — szólt — ha nem hortyogna, azt mondanám, hogy meg van halva. Hej, apó, apó! Keljen fel, Gerzson apó!

Meg se moccan.

Az öreg holt részeg! — gondoltam magamban, de lesz itt bizonyosan valami bojtár is.

Menjünk beljebb a tanyaához.

Alig tettünk azonban egy-két lépést, egyszerre elvakkantotta magát valami komondor.

— Hop! hop! — kiáltá fel erre Gerzson apó és felugrott egyenesen, mint a gyertyaszál. Ki az? ki van itt? Csodálkozva közeledtünk az öreghez.

— Eltévedt utasok vagyunk. Költögettük már apó, de nem birtuk felébreszteni.

— Hja, édes fiam, szólt az öreg nevetve. Engem akár kerékbe törhettek, én addig föl nem ébredek, míg a Bodri kutyám nem ugat, de ha az egyet nyikkan, hát még a síromból is kiugrom. Megszoktam már én azt harminc esztendő óta, mikor még a Bodri öregapja szolgált a nyájamnál. Az öregnek is szakasztott ez a hangja volt, ami az unokájának, azért becsülöm sokra ezt a kutyát. Az apjának már nem volt az a finom, gyönyörű hangja. Hát mi bajotok van édes gyermekeim?

— Az a bajunk atyus, — szólt a sváb kocsis — hogy betévedtünk a nádasba és nem tudjuk a gázlót megtalálni.

— Semmi sem könnyebb annál édes fiam, mindjárt megmutatom nektek az utat. Menjünk csak kijebb egy kicsit! Jól van no. Itt álljunk meg. Erről épen jól látni. De jól megfigyeljétek. Nézzetek csak oda, amerre az ujjammal mutatok.

Az öreg felmutatott az ujjával az égre. Azt hittük, meg van bolondulva.

— Nini, ott van az a kis eleven szemű csillag... Látjátok a csillagot jobbra, amellett a szikrázó csoport mellett? De látjátok-e?

— Látjuk. De hát aztán?

— Mellette balról van az a másik csillag, az a bágyadt. Látjátok-e azt is?

— No, hát az a petrence csillag. A két csillag között a kellő közepéről vonjatok le az esztekben egy rudat a földre, aztán menjetez egyenesen annak a rúdnak. Ott van a gázló édes gyermekeim.

Nem hittük el egészen, de hát mit lehetett cselekednünk egyebet, megfogadtuk a Gerzson apó tanácsát és csakugyan ott volt pontosan a gázló a két csillag között.

Szerencsésen eljutottam, ahová kellett s harmadnapon visszafelé jövet, meg nem állhattam, hogy be ne nézzek a biláncsai akolba megköszönni az öreg útbaigazítását s csodálkozásomat fejezni ki a tudománya felett.

Elhárító kézmozdulatot tett a kezével:

— Szót sem érdemel. Ha még azt sem tudnám. Régen kiméricskéltem már én az égen Szegedtől Pancsováig ezt az egész vidéket.

Mikszáth Kálmán.

Igaz történet a „nagy” Tiszáról.

(Emlékezés halálának 22 éves évfordulóján.)

1917. év novemberében Désen a 32. honvédeknél teljesítettem szolgálatot. Édesanyám Déshöz közel, Gírolton volt állami tanítónő. E kisközség vasúti megállója Dengeleg. Ez az őrház 17 km. távolságra van Dés-től Szamosújvár felé.

Történt vala pedig, hogy a fentemlített hónap egyik napján a többek között — az volt olvasható a napiparancsban, hogy szerénységem is előléptettetett önkéntes örvezetőből valóságos önkéntes tizedessé.

Minek is örvendhetett akkoriban egyébnek egy 18 éves gyerekarcú katona, mint annak, ha egy „krumpli-virágot” megint felvarrhat a gallérjára, amivel aztán az az előny is járt, hogy sokkal kevesebb volt azoknak a száma, akiknek gyakori sétálásai közepette tisztelegnie kellett.

Csak természetes, hogy ezt a „nagy” eseményt minél előbb közölni kellett az otthoniakkal, éppen azért a legközelebbi szombaton 36 órás eltávozást kértem és kaptam is.

Új csillagokkal, fehérkeztűt és új tizedesi bojtot beszerelve, egy igazi ujdonsült „önkéntes tizedes”-hez méltóan igyekeztem az állomáshoz. Az csak természetes, ha ez alkalommal a második osztályra váltottam jegyet.

Kevéssel hat óra előtt „robogott be” a kis mozdonyral vontatott „kávédaráló”. Szomorúan voltam kénytelen szemlélni, hogy milyen sok az utas. Végigjárva a kupékat, meglepődve tapasztaltam, hogy sehol sincs számomra hely. Utoljára maradt a legelső kupé, — ahol örömmel tapasztaltam — hogy annak egyik fülkéjében

csupán egy gyűrött ruhás, jól megtermett katona ül egyedül. A ruhája éppen olyan csukaszürke volt, mint az enyém, ellenző nélküli tábori sapkáján ez ezred jelvénye (éppen, mint nekem). Biztosra vettem, hogy a harctérről jön. Karba tett kezekkel az állomás felé volt fordulva s így a rangjelzését nem láthattam, de sejtettem, hogy nálamnál magasabb rangban van, hiszen azért utazik külön fülkében.

A szükség törvényt bont, gondoltam magamban s tiszteletreméltóan bekopogtattam a fülke ajtaján.

Határozott és hangos „szabad!” volt a felelet.

Az ajtó felé fordulva szólt a „szabad” és én akkor láttam meg, hogy a fülke utasa egy huszárezredes. Hirtelen meg is bántam, hogy kopogni merészelttem, de elhangzott a „szabad” s így kénytelen voltam belépni.

Feszés „vigyázz!” állásban jelentkeztem és az előírásnak megfelelően mutatkoztam be az ezredes úrnak, akinek tekintete ez idő alatt tetőtől talpig végigmért s én pedig mozdulatlanul álltam előtte, mint aki paszulykarót reggelizett és az agyamban átvillant az igazság, hogy milyen kicsi is egy önkéntes tizedes egy ezredes előtt, ha mindjárt az illető önkéntes 189 centiméter magas is, pláne, ha nálánál még magasabb ezredessel áll szemben.

— Foglalj helyet, fiam! — hangzott az ezredes úr megnyugtató parancsa.

Én pedig nagy lelki megnyugvással a kis második osztályú fülke egyik sarkába úgy meghúzódtam, mint ahogy meghúzódhatik és illik meghúzódnia egy alantának a felettelese társaságában.

Közben pedig titokban én is megnéztem az ezredes urat, aki már az első tekintetre nem látszott olyan „mindennapi” embernek.

Sajátságos „sas” orrán feketekeretes szemüveget viselt. Magas homlokát eltakarta az ellenző nélküli sapkája, ami nagyon jól állott neki. A ruhája, köpenyego gyűröttebb volt, mint az enyém. Hiába na, meglátszott, hogy én a szobából, ő meg a harctérről jött. Széles mellén egy pár kitiüntetés helye látszott. Őszbevegyült szakálla és bajusza gondozott volt. Egy pár bőrrönd volt csak a kocsai hálójába téve. Tisztiszolgát nem láttam a folyosón.

— Nem lennél szíves fiam, nekem egy pár ujságot venni? — kérdezte egy pár perc múlva az ezredes úr.

— De igen! — ugrottam fel szolgálatra készen.

Megkért, hogy vegyek egy „Pesti Hírlap”-ot, egy „Magyarország”-ot és egy „Az Est”-et.

Azonnal rohantam én az újságokat megvenni annál is inkább, mert a vonat tartózkodási idejének vége felé jártunk és semmiképpen sem akartam a vonatról lemaradni.

Amint a kupéhoz visszaérkeztem és fel akarok szállani, a kalauz megállít.

— Oda nem szabad senkinek sem felszállni, önkéntes úr! — mondotta a kalauz.

— Miért? — kérdeztem méltatlankodva.

— Azért, mert ebben a kupében utazik Tisza Pista, aki mint ezredes most jön a bukovinai harctérről és most utazik Pestre.

Csak természetes, hogy a hallottak után nagy volt a meglepetésem és bizony, mi túrés tagadás, egy kicsit meg is szeppentem, hogy én, a valóságos tizedes úr, egy ilyen nagy úr fülkéjébe mertem bekopogtatni.

Miután hirtelen elmondtam a kalauznak az idáig történeteket, azok igazolásául felmutattam a három ujságot is és a maradék pénzt, továbbá hangsúlyoztam, hogy a katona felettesének parancsát minden körülmények között teljesíti, no meg — szerencsére — a vonat is mozgásban volt, a kalauz felengedett a kupéba.

Bizonyos megilletődöttséggel adtam át az ujságot, amit az „ezredes úr“ köszönettel vett át. Én pedig, miután már tudtam, hogy milyen nagy úrral állok szemben, mint aki jól végezte a dolgát, jobbnak láttam volna a fülkéből eltávozni.

Az „ezredes úr“ bizonyára észrevette ebbéli szándékomat, mert amikor látta, hogy távozni készülődöm, barátságosan figyelmeztetett: „Maradj csak nyugodtan!“ Egy perc sem telt el, és ahelyett, hogy neki fogott volna az ujságok olvasásának, engem kezdett kérdezni. Személyi adataim elmondása után megkérdezte, hogy milyen vallású vagyok és mi a foglalkozásom. Amikor megtudta, hogy tanító vagyok, azt is megkérdezte, hogy ki vagyok-e nevezve. (Akkor ugyanis a katonai szolgálatos, okleveles tanítókat mind ki kellett nevezni.) Az iránt is érdeklődött, hogy kapom-e rendszeren a fizetése-

met, hol lakom, nincs-e valami panaszom, vagy kívánságom? A rövid 20—25 perces úton be kellett számolnom az otthoniakról, testvéreimről.

Végül érdeklődése kiterjedt az alig 100 lelket számláló kis girolti magyar református gyülekezetre és érdeklődéssel hallgatta végig az elmondottakat is.

A máskor olyan hosszúnak tetsző utazás igen rövidnek tűnt fel. Alig indultunk el, már is a kalauz éles „Dengeleg“ kiáltása hallatszott. Én pedig egy „kemény“ tisztelgés után „katonás“ kézfogásban részesültem Gróf Tisza István huszárezredes úr részéről.

Leszállva a vonatról, a több mint egy óráig tartó gyaloglás alatt elég időm volt elmélkedni magamban azon, hogy milyen kegyelmes volt hozzám az Úr, amikor engemet méltónak tartott arra, hogy megismerjem az akkori idők legnagyobb politikusát és magyarját s megismerjem azt a nagy embert, akit milliók meg milliók olyan nagynak tartanak s akitől én a rövid félóra együttlét alatt olyan sokat tanultam.

Egy évvel később, 1918 novemberében pedig, amikor négyheti nehéz gyaloglás után a harcterről visszaérkezve, tragikus haláláról értesültem, én nemcsak az igazi katonát, vagy a nagy államférfiút, hanem a jóságos szívű, tökéletes, vallásos embert is sirattam benne.

Kovács Lajos ref. tanító.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

Hatvanezer népiskola.

A német kimutatások szerint a német birodalom népiskoláinak száma eléri a 60 ezret. Az iskolában 7 és félmillió gyermeket tanítanak. Minden tanítóra 40 tanuló esik.

Villanó fény a hosszú beszédek ellen.

A parlamentek általános betegsége, hogy az ellenzéki képviselők hosszú beszédekkel igyekeznek parlamenti társaikat kifárasztani. Ez ellen a legtöbb országban a házszabályok megfelelő pontjaival vagy törvényekkel védekeznek. Egyedülállónak mondható az a módszer, ahogyan Belgium parlamentjében védekeznek a hosszú beszédek ellen. Belgium parlamentjében a beszélő előtt kis villanylámpa áll, amelyben szelídfényű piros lámpa ég. Ha a szónok egy félóra hosszát beszél, a piros lámpa kialszik, jelölve annak, hogy a számára engedélyezett idő letelt. Néhány pillanat múlva aztán a lámpa rendkívül erős fénnel újból kigyul és időnként elaludva nagyokat villan. Ez természetesen a leg-

ŐSZINTE VALLOMÁS:

Nincs élvezetesebb egy SENATOR-ba sodort, vagy SENATOR CELOFILTER-be töltött cigarettánál!

A

Senator

gyártmányok
anyagban, minőségben utolérhetetlenek.

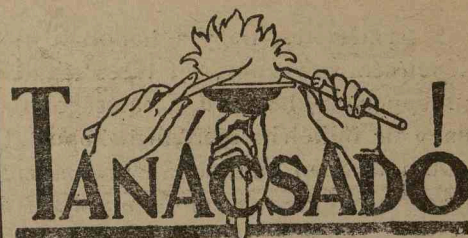
„Ár jelzi a minőségeit“

SENATOR cigarettapapír 60 lappal	1 darab	16 fillér
SENATOR BLOK cigarettapapír mézgázolt (eumirozott) széllel, egyenként levehető lappal	1 darab	16 fillér
SENATOR RAPID cigarettapapír, mézgázolt széllel, egyenként kihúzható lapokkal	1 darab	17 fillér
JANINA cigarettapapír 60 lappal	1 darab	15 fillér
SENATOR CELOFILTER hüvely, vatta-előtétivel, cellulose fátyol füstszűrővel, ezüst színű dobozban	1 doboz	54 fillér
SENATOR CELOFILTER parafás szopókával	1 doboz	58 fillér
SENATOR EXTRA nikotin-fogóval, aranyszínű dobozban	1 doboz	48 fillér
JANINA füstszűrős hüvely	1 doboz	48 fillér

Csak ezeket kérje!

Fontos!

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a nagyméltóságú
m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter ur
 kívánságára az összes alsó- és középfokú
 állami és felekezeti iskolák
 mindennemű tankönyve és nyomtatványa a Minerva Műintézet
 R. T., Kolozsvár utján kellő időben kerül terjesztésre.
 Megfelelő felvilágosítást készséggel ad a
MINERVA MŰINTÉZET R. T. Kolozsvár, Brassai-utca 5.

Fontos!

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorúlnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 70 fillért (orvosi tanácsokért 1 pengőt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a pénz is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

jobb idegzetű beszélőt is megzavarja. A legtöbb szónok legfeljebb néhány percig bírja ki a lámpa villanását és azután sietve fejezi be beszédét.

Miért pusztítja a veréb a gyümölcsfák rügyeit?

Egy kertész megfigyelte, hogy a verebek a gyümölcsfák rügyeire úgy kaptak rá, hogy egyes rügyekben kukacokat fedeztek fel. A rügylyukasztó bogár kukaca ugyaníis a rügyekben él. Ez a verebeknek kedvenc csemegéje. Természetes dolog, hogy ha a kukacért egy-két rügyet kikezdték, hamarosan rákaphnak az összes gyümölcsfák rügyeire. Az eset mutatja, hogy az állatok kártevése sokszor milyen különös körülmények között keletkezik.

Küzdelem a tüdővész ellen.

A tüdővész elleni küzdelem évtizedek óta folyik. Az orvosi tudomány ezen a téren máris nagyon sok sikert könyvelhet el, messze vagyunk azonban még attól, hogy a tüdővész teljes legyőzéséről beszélhetnénk. Egy Buenosaires-i kutató most azzal lepte meg a világot, hogy sikerült felfedeznie a tüdővész gyógyító szérumát.

Mint minden orvosi felfedezésnél, úgy itt is a gyakorlat fogja eldönteni a felfedezés igazi értékét. Hosszas kórházi és orvosi gyakorlat szükséges ahhoz, hogy az említett felfedezés valódi értéke kiderüljön.

A német kereskedelmi tengerészet felkészült jövőre szerepére.

A német hajóépítő vállalatok elhatározták, hogy megkezdik a vitorlás hajók építését. A vitorlás hajónak kettős szerepük lesz. Az egyik, hogy a tengerészek és hajósínások kiképzésére legalkalmasabbak a vitorlás hajók. A vitorlás hajó azért kiváló

kiképzésre, mert csak az igazán jó tengerész, aki vitorlás hajón is tud hajózni.

A másik fontos nézőpont, ami megint időszerűvé teszi a vitorlás hajók gyártását, hogy a szél erejének a felhasználásával való hajózás sok üzemanyag megtakarítással jár. Ma már új rendszerű vitorlás hajókat építettek, amelyek a leggyöngébb szelet is ki tudják használni. Nincs kizárva tehát, hogy a háboru után a kisebb értékű és nem romlandó áruk szállításánál a vitorlás hajóknak újból nagy szerep fog jutni.

P 698 A

Évek
 múltán is
 megbízhatóak és szépek a

Junghans

ÓRÁK
 A CSILLAGVÉDJEGGYEL
 s immár 80 éve világhírűek

minden óraszaküzletben kaphatók.

Bírálat.

A férj és feleség színházban egy énekes hangjában gyönyörködnek. A feleség ki nem fogy a dicséretből. A férj végül is megszólal:

— Nincsen abban semmi csodálatos, hogy ez az ember olyan szépen énekel. Ha nekem olyan hangom volna, mint neki, én is éppen olyan szépen énekelnék!

L. T. Legénységi állományuaknak legalább nagyezüst vitézségi érmük kell, hogy legyen a vitézség elnyeréséhez. A Vitézi Rend tagjait a „nemzetes” cím illeti meg akként, hogy az őket állásuk szerint megillető cím mellett a „nemzetes” szó is használandó. Például: Tekintetes és nemzetes, vagy: Nagyméltóságú és nemzetes vitéz N. N. ur.

Z. L. A házityúk őse valóban Kelet-ázsiból származik. Keletázsiban és a keletázsiai szigeteken a tyúk még ma is sok fajtában él vad állapotban. Kiváló tojókéességét az ember tenyésztő munkájának köszönheti.

K. L. Az ón és az ólom nem azonos fémek. A vasedényeket nem olmozzák, hanem ónozzák avagy cinezik. Az ólom mérges fém és így nem használható fel vasedények bevonására. Erre a célra az ón avagy cin fém alkalmas.

C. T. A pizai ferdetornyot függőlegesre építették. A későbbi ülepedés során ferdült el a torony. A pizai ferdetorny esete nem egyedülálló. Vanak még építés után elferdült épületek.

Z. F. A lila akácot legjobb tavasszal oltani. Leghelyesebb, ha az oltáshoz most megszedi a vesszőket és tavasszal végzi az oltást. Bármely oltási mód sikerrel alkalmazható.

U. S. Ausztrália betelepítése európai emberrel 1788-ban kezdődött meg. Ezek a telepek mindenütt a tengerparton létesültek. Ausztrália belseje még ma is alig lakott, mert belső részének sívatagi jellege van. Egész Ausztrália angol fennhatóság alá tartozik. Ausztrália Anglia számára nagyon sok nyersanyagot szolgáltat, régebben különösen juhtenyésztéséről volt nevezetes, ma már fejlett gabonatermelés is folyik Ausztráliában.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

P. A. Gyergyóremete, S. G. Bazéd, L. M. J. Szurduk, H. I. Székelyszent-istván, A. P.-né Zabola.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Közöljük olvasóinkkal, hogy megbízotaink kimentek vidékre, hogy a hátrálékosoktól a díjat felvegyék. A megbízottak a következő területeket látogatják meg. Török István Kolozs és Szolnokdoboka megyét, Tóth Imre Bihar megyét, Vinczeffy Sándor Udvarhely megyének oklándi járását, míg Kováts Endre Szilágy megyében levő előfizetőinket keresi fel. Felkérjük a hátrálékosokat, hogy tartozásait megbízotainknak fizessék ki, annál is inkább, mert az év vége felé közeledünk és minden künnlevőségünkre szükségünk van. Azért közöljük előre, hogy egy megbízottunk mely vidéket keresi fel, hogy a hátrálékosoknak alkalmuk legyen a pénzt összegyűjteni. Ugy szintén azok, akik felszólítást kaptak és nem esnek be a felsorolt megyékbe, szíveskedjenek hátrálékaikat postautalványon beküldeni.

Ismétlően felhívjuk azon előfizetőink figyelmét, akik régi lakhelyükről elköltöztek, hogy ne csak az új címüket közöljék velünk, hanem azt is, hogy megelőzőleg hol laktak. Ugyancsak kérjük az utcanévek magyar nevét is közölni, valamint ha a postahivatal megváltozott.

Tudomásunkra jutott, hogy egyes esetet bejelentettük a postaigazgatóságnak és szigorú intézkedést kértünk hasonló esetek elkerülésére.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: K. G. J. Nagykend 4.95, A. S. Vedresábrány 6, K. S. Micske 5, B. J. A. Csikszépvíz 6, Zs. I. Bikfalva 5, B. Gy. Gy.-é Tanes 5, H. Sz. Szentjobb 6, A. J. Nagybánya 6, N. L. Felsőbánya 6, K. M. Koltó 6 (r. 1940-re), I. A. Berend 5.15, Hitelszöv. Görgey-szentimre 5.16. Székelyzsombor-ról: M. J. 5, M. M. 5 és R. M. 5 Pengő.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó 12 fillér, vastagabb betűvel 24 fillér. A legkisebb hirdetés ára 1 pengő. Allástkeresők részére 20 szóig 1 pengő 20 fillér. Előfizetőknek minden szó 10 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugy szintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz levélapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

„Méhészeknek ingyen küldjük az időszakos méhészeti kérdéseket tárgyaló könyvet, ha a községükben lakó méhészek címeit velünk közlik. „MÉH“, Budapest, Arany János-u. 1.“

Házvezetőnőnek menne feltétlen megbízható, munkaszerető középkorú jobb nő, kimondottan idősebb házaspárhoz, vagy idősebb urhoz. Cím a kiadóban.

Összefüggés van a takarmányozás és az állatok termékenysége között.

Sokan elfelejtik, hogy a helyes takarmányozástól függ az állatok termékenysége is. Ha ugyanis bármilyen állat silány, gyenge minőségű takarmányt kap, amelyben nincs meg a szaporodás vitaminja, az állat akár him, akár nőivarú, nem képes utódot nemzeni. Éppen ezért vigyázni kell ebből a nézőpontból is arra, hogy állataink helyesen legyenek takarmányozva. Amennyiben megfelelő takarmányok nem állnak rendelkezésre, a szükséges vitaminokat ma már jól lehet pótolni különböző gyógyszerekkel.

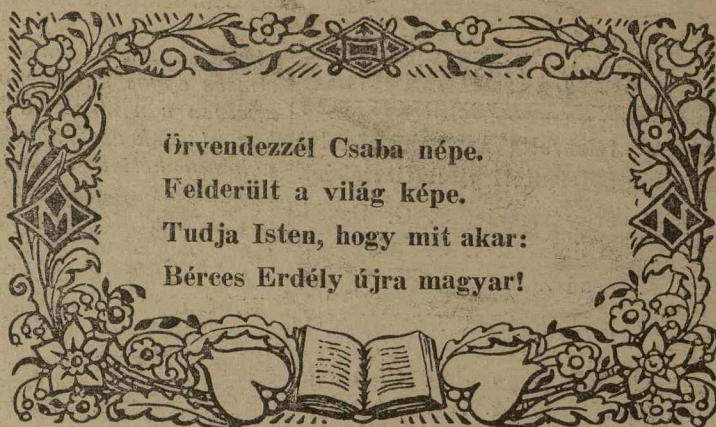
Mit kell szemel előtt tartani a rózsabogyó tisztításakor?

A rózsabogyó tisztítása és kimagozása amnyiban kellemetlen művelet, hogy utána gyakran erős viszketés lép fel a kezeken. Ezen könnyű segíteni a következő módon: A munka megkezdése előtt a kezét olajjal kell bekenjük. Szokott használni az is, ha a kezét munka közben többször burgonyalisztbe mártjuk be. A rózsabogyó kimagozása alkalmával a magvakat megmosva tegyük el, mert abból kitünő teát lehet főzni.

Mit tegyünk, ha a szőnyeg széle felgömbült?

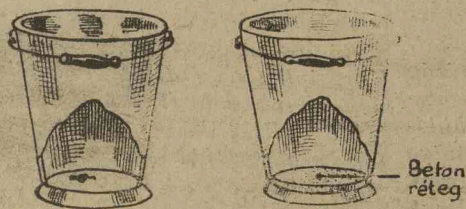
A felgömbült szőnyegszélekre nagy öltésekkel nehéz, szétlapított ólomgolyókat varrhatunk, vagy a baloldalt bekenjük enyvel, ami merevvé teszi a felkunkorodott széleket. Be is nedvesíthetjük este szivacs vagy rongy segítségével s éjszakára nehéz tárgyat tehetünk rá. Reggelre megszárad s nem fog felgömbülni. Végre ki is vasalhatjuk nem forró vasalóval s valamit alája téve, nehogy a padlóval történjék valami baj. Hogy azonban a szőnyeg felgömbülését egyszerismindenkorra megakadályozzuk, lerögzítjük minden sarkát nagy rajszegekkel.

Dr. BALOGH ERNŐ urnak
tanár
KOLOSZVÁR
Brassai-utca 5. sz. 6

Örvendezzél Csaba népe.
Felderült a világ képe.
Tudja Isten, hogy mit akar:
Bérces Erdély újra magyar!

Igy is lehet vedret javítani.

A mai nehéz gazdasági viszonyok között és a háborus világra való tekintettel mindennel takarékoskodni kell. Különösen a fémek beszerzése jelent mind nagyobb nehézséget. Ezért az elromlott fémtárgyakat nem szabad eldobni. Meg kell becsülni a legkisebb bádodarabot is. Így például az olyan vedreket, amelyeknek a fenekük kilyukadt, nagyon jól meg lehet javítani, hogyha erős betonkeveréket készítünk cementből és finom homokból. Ezzel a lyukas veder fenekét ujjnyi vastagon beöntjük. Ilyen módon a vedret még hosszú ideig használható állapotba helyeztük. Igaz, hogy egy keveset a súly megnövekszik, ez azonban nem számít, hiszen a vederben ugyanis nehéz fajsúlyú dolgokat szoktunk hordani.

Olesó padlófényesítő.

Nyolc kg. paraffint és 7 kg. cerezint éppen, hogy megolvastunk, kissé lehűtve, belekeverünk 10 kg. terpentinolajat és 25 kg. (170 fokon alul forró) lakkbenzint, esetleg sárgára festjük, ha tetszik, esetleg 10 gr. néhviaszparfómmal, vagy mézparfómmal illatosítjuk, sűrűre keverjük és dobozokba öntjük.

Mit kell tenni kutyamarás esetén?

Régebben azt tartották, hogy a kutyaharapást szőrével kell meggyógyítani. Természetesen elképzelhető, hogy mennyi vérmérgezés és más baj származott ebből, hiszen még a legtisztábban tartott kutya is tele van fertőző csirrákkal.

A kutyamarást éppen úgy kell kezelni, mint más roncsolt, fertőzöttségre gyanús sebet. Sőt ha nem ruhán keresztül történt a harapás, kivételesen ajánlatos a sebnak és környékének hipermangan oldattal való lemosása, hogy legalább a nyálnak egy részét eltávolítsuk. Utána lehetőleg ecseteljük be a sebet jódtinkturával, ha nincs orvos a közelben, akihez tanácsért fordulhatnánk.

Kutyamarásnál azonban nemcsak a vérmérgezés veszélyére kell gondolnunk, hanem a veszettségre is. A kutya teljesen egészségesnek látszhatik akkor is, amikor a nyálával már közvetíti a veszettséget. Azaz már akkor fertőz, amikor még senki sem gondol arra, hogy a kutya fertőzött. Ugy is mondhatjuk, hogy a kutya már a veszettség lapangási időszakában is fertőző, akár a kanyarós, vagy számköbhögős gyermek. Ezért ajánlatos minden kutyamarás-

nál orvoshoz fordulni. Ha ismerős a kutya, úgy négy héten át megfigyelés alatt tartandó. Ha közben elbűlik, eltűnik, vagy ismeretlen volt a kutya, úgy a sérültet veszettség ellen be kell oltani.

Háromszék.

Handabandázott a kortes a megyegyűlésen.
Egyszer azzal torkolja le valaki:
— Hallgasson kend, hisz kend nem is nemes ember!
— Én? nem nemes ember! — kiált fel a kortes, —
de ugyan az vagyok, még pediglen háromszéki.
— Az bizony, — szólt rá ellenfele hirtelen, — bor-
széki, csapszéki és mézsárszéki.